

สรุปสาระสำคัญของ พ.ร.ก. มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. มีผลเมื่อไหร่ : ประกาศใช้วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๘ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

๒. เพิ่มนิยาม : คำว่า “กระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัล” ให้ครอบคลุมการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ระบบที่ใช้ในการจัดเก็บ และ “บัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์” ให้ครอบคลุมสินทรัพย์ดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์แก่การระงับธุรกรรม

๓. การคืนเงินแก่ผู้เสียหายให้สะดวกและรวดเร็ว : ลดขั้นตอนกระบวนการเพื่อสามารถคืนเงินให้แก่ผู้เสียหายได้โดยตรงในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารโดยกำหนดให้เลขาธิการ ปปง. มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตรวจสอบและคืนเงินแก่ผู้เสียหายและเสนอคณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยไม่ต้องรอคำพิพากษาของศาล

๔. มาตรการป้องกันการใช้แพลตฟอร์มต่างประเทศเป็นช่องทางฟอกเงิน : ยับยั้งป้องกันแพลตฟอร์มซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลต่างประเทศให้บริการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากมีการฝ่าฝืนให้อำนาจกระทรวง DE ปิดกั้น Website และกำหนดมาตรการจัดการบัญชีม้าสินทรัพย์ดิจิทัล

๕. การแลกเปลี่ยนข้อมูล : เปิดช่องทางให้สถาบันการเงิน เครือข่ายโทรคมนาคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ตามกฎหมายโดยเพิ่มเติมให้รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับเลขที่กระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีและเพิ่มให้ ก.ล.ต. ซึ่งกำกับดูแลการประกอบธุรกิจสินทรัพย์สินดิจิทัลเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้วย

๖. กำหนดมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัย : ให้หน่วยงานรัฐกำหนดมาตรการและมาตรฐานของภาคเอกชนที่อยู่ในการกำกับ เพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เช่น SMS ปลอมและภัยทางเทคโนโลยีอื่นๆ

๗. ยกระดับศูนย์ AOC ๑๔๔๑ : เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย “ศปอท.” เป็นกลไกหลักในการรับแจ้งเหตุรับคำร้องทุกข์ สั่งระงับธุรกรรมทางการเงิน ประสานงานวิเคราะห์ข้อมูล รวบรวมข้อมูลบัญชีเงินฝากเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ เปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และสามารถดำเนินคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็ว ครบวงจร และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๘. สร้างความร่วมมือ : กำหนดความรับผิดชอบให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมรับผิดชอบหากไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามมาตรการหรือมาตรฐานของหน่วยงานกำกับ

๙. การกำหนดโทษทั้งจำคุกหรือปรับ :

๙.๑ สถาบันทางการเงินหรือผู้ประกอบการธุรกิจเมื่อได้รับแจ้งรายชื่อหรือกระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีจากเจ้าหน้าที่ให้ทราบแล้ว แต่ไม่ปฏิเสธการเปิดบัญชีไม่ระงับการให้บริการหรือทำธุรกรรม หรือไม่ปิดบัญชีสินทรัพย์ดิจิทัลของบุคคลตามรายชื่อดังกล่าว

๙.๒ ผู้ซื้อหรือผู้ขายหมายเลขโทรศัพท์ หรือลงทะเบียนหมายเลขโทรศัพท์ไม่ถูกต้องตามที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด โดยประการที่รู้หรือควรรู้จะนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

๙.๓ ผู้ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือผู้ถึงแก่กรรม และผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ครอบครองเปิดเผยข้อมูล และผู้ซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือผู้ถึงแก่กรรมเพื่อใช้ในการกระทำความผิดอาญาหรืออาชญากรรมทางเทคโนโลยี

สำหรับมาตรการคืนเงินผู้เสียหายตามมาตรา ๘/๑ มาตรา ๘/๒ และมาตรา ๘/๓ แห่ง พ.ร.ก. ที่กำหนดเป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ปปง. มีหลักเกณฑ์และขั้นตอนสรุป ดังนี้

(๑) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการกิจการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ไปยังสำนักงาน ปปง. และให้เลขาธิการ ปปง. มอบหมายพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และอาจขอให้หน่วยงานของรัฐ สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้

(๒) เมื่อสำนักงาน ปปง. ได้ตรวจสอบรายงานแล้ว ให้ประกาศข้อมูลบัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในราชกิจจานุเบกษา เพื่อแจ้งผู้เสียหายให้ยื่นคำร้องพร้อมแสดงหลักฐานแห่งความเสียหาย และแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ให้ยื่นคำร้องคัดค้านพร้อมแสดงหลักฐานว่าเงินในบัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีภายใน ๙๐ วัน โดยหากทราบตัวผู้เสียหายให้แจ้งให้ผู้เสียหายทราบโดยตรงด้วย

(๓) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบคำร้องแล้ว ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งคืนเงินแก่ผู้เสียหาย หากผู้เสียหายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการธุรกรรมให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแพ่งภายใน ๓๐ วัน และหากยังไม่พอใจผลคำวินิจฉัยของศาลแพ่งสามารถอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์และคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

สำนักงาน ปปง. ได้เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการใช้บังคับ พ.ร.ก. แล้ว ดังนี้

(๑) ตั้งคณะทำงานเตรียมการรองรับการปฏิบัติการตามร่างพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ปปง. รวมทั้งยกร่างกฎหมายลำดับรองที่ต้องออกตามความในพระราชกำหนดฯ เพื่อเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้

(๒) เตรียมปรับโครงสร้างภายในโดยจะจัดตั้งกองเพิ่มเติมและเกลี่ยอัตรากำลังภายในสำนักงาน ปปง. เพื่อรองรับการตรวจสอบธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีเสียหายที่ปัจจุบันพบว่าเงินค้ำในบัญชีที่มีการระงับช่องทางในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้จำนวน ๗๕๓,๓๗๐ บัญชี เป็นเงินกว่า ๒,๔๙๖,๘๒๔,๒๓๘.๘๑ บาท (ข้อมูลวันที่ ๑๗ เม.ย. ๖๘) ที่รอการตรวจสอบ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการเร่งเยียวยาเหยื่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีโดยเร็ว ลำดับถัดไปจะดำเนินการขอรับการสนับสนุนจากสำนักงาน ก.พ. ในการจัดสรรอัตราข้าราชการเพิ่มเติมแก่สำนักงาน ปปง. เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวต่อไป

พระราชกำหนดมาตรการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม ทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน 2568 เป็นต้นไป

หลักการสำคัญ

- 1 ขยายขอบเขตการควบคุมให้รวมถึงธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล
- 2 เพิ่มกลไกเพื่อควบคุมการเปิดบัญชี หรือการระงับ
การให้บริการ/การทำธุรกรรม หรือปิดบัญชี หรือระงับ
การให้บริการโทรคมนาคม
- 3 ให้หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรฐาน
หรือมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
และใช้เป็นเกณฑ์ในการพิสูจน์ความรับผิด
- 4 สร้างกลไกพิเศษเพื่อคืนเงินให้แก่ผู้เสียหายได้
รวดเร็วขึ้น
- 5 จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันและปราบปราม
อาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ศปอท.) เพื่อบูรณาการ
การทำงานตามกฎหมายนี้
- 6 เพิ่มความรับผิดทางแพ่งของสถาบันการเงิน
หรือผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์/โทรคมนาคมอื่น/
สื่อสังคมออนไลน์ ในความเสียหายที่เกิดจาก
อาชญากรรมทางเทคโนโลยี
- 7 เพิ่มโทษอาญากรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนด
เพิ่มเติม เช่น ไม่ระงับการให้บริการหรือการทำธุรกรรม
หรือการลงทะเบียนซิมไม่ถูกต้องครบถ้วน
หรือการกระทำความผิดต่อข้อมูลของบุคคล

